

Juha Honkatukia

27.11.2019

Talousvaliokunnalle

Talousvaliokunnan kuulemistilaisuus 29.11.2019

Lausunto HE79/2019. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain 4 ja 8 §:n, valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 8 a §:n ja valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Lakiesityksen tarkoituksena on edistää suomalaisten pääomatavaravientiä harjoittavien yritysten viennin rahoituksen kilpailukykyä ja siten parantaa niiden mahdollisuuksia saada vientikauppoja. Lakiesityksessä esitetään muutettaviksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annettua lakia, valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia ja valtion vientitakuista annettua lakia siten, että Suomen Vientiluotto Oy:n vienti- ja alusluottojen myöntämisen enimmäisvaltuutta korotetaan 11 miljardilla eurolla 33 miljardiin euroon ja korontasausvaltuuden enimmäismäärää 11 miljardilla eurolla 33 miljardiin euroon sekä Finnvera Oyj:n myöntämien vientitakuiden enimmäisvaltuutta 11 miljardilla eurolla 38 miljardiin euroon. Lisäksi valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finnvera Oyj:n valtion takaamien lainojen pääoman takaisin maksamatta olevien ja lainaohjelmien enimmäismäärää korotetaan viidellä miljardilla eurolla 20 miljardiin euroon.

Lakiesityksen perusteluissa referoidaan Suomen viennin rakennetta ja sen kehitystä käsitelleitä tutkimuksia. Keskeisenä teemana näissä tutkimuksissa modernin kauppateorian havainto tuotannon hajautumisesta arvoketjujen kansainvälistyessä. Tällöin entistä suurempi osa arvonnalisästä syntyy ulkomailla, jossa se on entistä riippuvaisempi maailmanmarkkinoiden kehityksestä. Menestymisen edellytykset tällaisilla markkinoilla riippuvat enemmän tuottavuudesta ja osaamisesta kuin hintakilpailukyvyistä.

Suomen talouden rakenteessa on tapahtunut suhteellisen suuria muutoksia viimeisen vuosikymmenen aikana. Ne ovat koskeneet erityisesti vientiteollisuutta. Finanssikriisin myötä teollisuuden arvonnalisäosuus kansantuotteesta laski vuoden 2008 noin 23,5 prosentista vuoden 2015 reiluun 15 prosenttiin. Samanaikaisesti viennin rakenne muuttui aiempaa selvästi palveluvaltaisemmaksi. OECD:n mukaan kotimaisen arvonnalisän osuus Suomen viennissä on alkanut kasvaa ja oli 74,1 prosenttia vuonna 2016. WTO:n mukaan kotimaisen arvonnalisän osuus on suurin palvelujen viennissä ja metsäteollisuudessa. Koneiden ja laitteiden viennissä kotimaisen arvonnalisän osuutta laskee tuontikomponenttien laaja käyttö, mutta niissäkin kotimaisen arvonnalisän osuus on kaksi kolmasosaa viennin arvosta. Vuodesta 2016 alkanut talouden elpyminen on tapahtunut varsin vientivetoisesti, mutta sen jatkumista näyttää uhkaavan investointien alhainen taso.

Osaamisen ja sitä tukevien investointien merkitys on modernin kauppateorian valossa keskeistä vientimenestyksen kannalta, kun maailmanmarkkinoilla korostuvat yritysten kyky parantaa tuottavuuttaan innovoinnin ja investointien avulla ja rahoittaa vientimarkkinoiden vaatimaa, paikallista palveluinfrastruktuuria. Tällaisten kyvykkyyksien tukemisessa lakiesityksen käsittelemillä toimilla voi olla tärkeä rooli.

Pääjohtaja

Johtava asiantuntija
osaston johtajan sijaisena

Markku Tervahauta

Anu Muuri